

ประวัติสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา โดยสังเขป

ความเป็นมา

การเลี้ยงสัตว์ของประเทศไทย มีพัฒนาการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2444 ภายใต้การดำเนินการของกรมช่างไหม กระทรวงเกษตรราธิการ ปี พ.ศ.2447 ได้เริ่มกิจการสาขาสัตวแพทย์ โดยวางโครงการทำการปราบโรคระบาดสัตว์ที่มีอยู่มากในสมัยนั้น ต่อมาได้มีการสอนวิชาสัตวแพทย์ ตั้งสถานีเลี้ยงสัตว์ ก่อตั้งกองเซรุ่มที่อำเภอปากช่อง และในวันที่ 5 พฤษภาคม 2485 ได้มีการสถาปนา “กรมปศุสัตว์และยานพาหนะ” ขึ้น มีพันธกิจเพิ่มขึ้นเช่น การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ การเก็บอาการการฆ่าสัตว์ การควบคุมการฆ่าสัตว์-ขายสัตว์ และพัฒนา/กำกับดูแลงานด้านปศุสัตว์ตามนโยบายรัฐบาลและบริบทอื่น ๆ มาจนถึงปัจจุบัน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค สังกัดกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อตั้งขึ้นตามประกาศราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบราชการ กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2494 ในขณะนั้นมีชื่อว่า “สัตวแพทย์จังหวัด” และมี “สัตวแพทย์อำเภอ” เป็นหน่วยงานย่อย มีผู้ดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัดจนถึงปัจจุบันจำนวน 14 ท่าน ดังนี้

1. นายวิจิตร สุวรรณกิตติ	พ.ศ. 2505 – พ.ศ. 2510
2. นายวิเชียร สุวณะศรี	พ.ศ. 2510 – พ.ศ. 2519
3. นายอนุกุล เทียมรัตน์	พ.ศ. 2519 – พ.ศ. 2522
4. นายธีรารัง สีขนิณกุล	พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2524
5. นายไกรศรี คงสำราญ	พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2524
6. นายอุดม อาจมั่งกร	พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2528
7. นายสุรศักดิ์ ศิริสมบูรณ์	พ.ศ. 2528 – พ.ศ. 2531
8. นายไพศาล จุลฤกษ์	พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2535
9. นายปรีชา คล้ายนิล	พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2539
10. นายสนใจ ถิ่นนคร	พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2540
11. นายขวัญชัย หุนตระกูล	พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2550
12. นายสมบุญ หลิมวัฒนา	พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2551
13. นายสุรชน ต่างวิวัฒน์	พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2553
14. นายรังสรรค์ ระวังท่าโรง	พ.ศ. 2553 – ปัจจุบัน

ที่ตั้งสำนักงาน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่บริเวณเดียวกับศาลากลางจังหวัด เลขที่ 6 ถนน วัชรพลชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แต่เดิมเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว เนื้อที่ ประมาณ 1 ไร่เศษ ต่อมาในสมัยที่ นายเลิศ หงษ์ภักดี เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีนโยบายให้หน่วยราชการ ต่าง ๆ ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวกในการติดต่อราชการ สำนักงาน ฯ จึงแบ่ง พื้นที่ส่วนหนึ่งจำนวน 2 งาน ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดก่อสร้างอาคารสำนักงาน ในขณะที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดก็ได้มอบที่ดินบนถนนสุรนารี จำนวน 1 ไร่ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดใช้ก่อสร้างบ้านพักของ ข้าราชการ พร้อมทั้งก่อสร้างห้องเย็นเก็บวัคซีน และบ้านพักข้าราชการสำนักงานปศุสัตว์เขต 3 ในเวลาต่อมา

เมื่อกรมปศุสัตว์แบ่งส่วนราชการเพิ่มเติม โดยให้มีสำนักงานปศุสัตว์เขตทำหน้าที่กำกับดูแล การปฏิบัติราชการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอีกชั้นหนึ่ง ในราวปี พ.ศ. 2522 จึงมีการรื้ออาคารไม้ของ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่ชำรุดทรุดโทรมแล้ว ก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น ขึ้นในอาณา บริเวณเดิม ให้เป็นที่ทำการของสำนักงานปศุสัตว์เขต 3 บนชั้น 2 และที่ทำการสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ฯ อยู่ชั้นล่าง ในปี พ.ศ. 2536 กรมปศุสัตว์ได้อนุมัติงบประมาณให้สร้างสำนักงานปศุสัตว์เขต 3 แห่งใหม่ริมถนนมิตรภาพ ตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจึงใช้อาคารหลังเดิมของ สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 ทั้งหมดเป็นที่ทำการมาจนถึงปัจจุบัน

เหตุการณ์สำคัญ

แต่เดิมนั้น ข้าราชการสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมีจำนวนน้อย สัตวแพทย์อำเภอ 1 ตำแหน่ง ต้องปฏิบัติราชการตามภารกิจของกรมปศุสัตว์รับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ 2-3 อำเภอ เมื่อกรม ปศุสัตว์ก่อตั้งโรงเรียนสัตวแพทย์ ผลิตสัตวแพทย์เพิ่มขึ้น ราวปี พ.ศ.2520 จึงมีข้าราชการครบทุกอำเภอ และ เปลี่ยนชื่อตำแหน่งสัตวแพทย์อำเภอเป็น “ปศุสัตว์อำเภอ” และมีสัตวแพทย์-เจ้าพนักงานสัตวบาล เป็นผู้ได้บังคับบัญชา เพิ่มเป็นอำเภอละ 2-3 คน ในปีต่อ ๆ มา ปัจจุบันกรมปศุสัตว์เลิกผลิตสัตวแพทย์แล้ว ประกอบกับนโยบายลดจำนวนข้าราชการของรัฐบาล ข้าราชการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจึงมีจำนวน ลดลงเรื่อย ๆ

ในช่วงที่ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลมีนโยบายปรับโครงสร้าง ระบบราชการให้มีความคล่องตัว วันที่ 9 ตุลาคม 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว ในราชการบริหารส่วนกลางมีการเพิ่ม หน่วยงานใหม่และยกระดับหน่วยงานจากกองเป็นสำนัก สำหรับหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทั้ง 32 แห่งของจังหวัดนครราชสีมาถูกยุบเลิก เหลือเพียงสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เท่านั้น

จากการขุดสำนักงานปศุสัตว์อำเภอดังกล่าว เพื่อให้การบริการเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รมช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สมัยนั้นจึงตั้งหน่วยเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ขึ้น โดยหน่วยดังกล่าวจะรวมเจ้าหน้าที่ของกระทรวงฯหลาย ๆ หน่วยงานมาปฏิบัติงานร่วมกันและรับผิดชอบหลายอำเภอ มีเป้าหมายเพื่อให้บริการด้านการเกษตรเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์-สัตวบาลประจำสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเดิมส่วนหนึ่งประจำในหน่วยเคลื่อนที่ดังกล่าว และส่วนหนึ่งประจำศูนย์ปฏิบัติการปศุสัตว์อำเภอ ที่ก่อตั้งขึ้นมาให้บริการเกษตรกรในกลุ่มอำเภอ ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 3 ศูนย์ปฏิบัติการ ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการปศุสัตว์เมือง ศูนย์ปฏิบัติการปศุสัตว์ด่านขุนทด และศูนย์ปฏิบัติการปศุสัตว์พิมาย อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานรูปแบบดังกล่าวไม่สามารถสนับสนุนและบริการเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในปี พ.ศ.2549 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงมีประกาศกฎกระทรวงเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ให้มีหน่วยงานสำนักงานปศุสัตว์อำเภออีกครั้งหนึ่ง และดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบัน.

แหล่งข้อมูล :

หนังสือ 7 ทศวรรษ กรมปศุสัตว์ : 2555

ทะเบียนรายนามผู้ดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา

นายบุญส่ง นิรมลพิศาล อดีตสัตวแพทย์อำเภอ และปศุสัตว์อำเภอหลายอำเภอ

ผู้เรียบเรียง : นายสุบรรณ บุตรศรีภูมิ สัตวแพทย์อาวุโส หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการพัฒนาปศุสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556